

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Brage-Snak om Græske og Nordiske Myther og Oldsagn for Damer og Herrer

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Brage-Snak om Græske og Nordiske Myther og Oldsagn for Damer og Herrer", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 336. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1844_791A-txt-shoot-idm15823.pdf (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

XXIII.

Den Gothiske Guld-Alder.

Forleden Dag sad jeg og faldt i Tanker over det Spørgsmaal: enten *Herrer* eller *Damer* havde bedst af at reise *udenlands*, og det gik mig dermed, som det gaaer med alle Spørgsmaal hen i Veiret, hvortil Svaret maa gribes af Luften, saa det er intet Under, at de *Tydske* Grubleres *Lære-Bygninger*, hvori der ikke taales andre Tanker, end de der passer ligegodt til alle Tider og under alle Himmel-Egne, bliver idel *Luft-Kasteller*. Da jeg imidlertid mærkede, jeg faldt i Staver, greb jeg til det Huusraad, som jeg har fundet, staaer sin Prøve, at spørge mig selv: hvad der dog egentlig var *Grunden* til mit Spørgsmaal, og herved opdagede jeg strax, at det var dog egentlig de *Danske* Damer og *Herrer*, jeg tænkte paa, saa til dem burde jeg ogsaa indskrænket mit Spørgsmaal; thi da vilde det omtrent besvaret sig selv. Jeg var nemlig strax enig med mig selv om, at, saavidt muligt, skulde alle *Danske* *Herrer* reise udenlands og alle *vore* *Damer* blive *hjemme*, og tænker *Herrerne*, det er, fordi jeg ønskede at have alle *Damerne* alene, da kunde der, *poetisk* talt, vel ogsaa være Mening i det, men her saae jeg dog virkelig paa fælles Bedste, da *Herrerne* hos os, mig selv iberegnet, efter min Forstand, ikke kan blive *værre*, og *Damerne* *ikke bedre*, end de er, medens *vi* derimod let kan forbedres og *Damerne* *fordærves* ved at reise udenlands.

338Jeg veed nok, jeg engang har paastaet, at *Damerne* var "*uforanderlige*", og paa en Maade havde jeg vel ogsaa Ret, da alle *Pandoras* Døttre er hjerteløse og alle *Dannekvindens* hjertensgode fra Fødselen af, men de ægte *Damer* kan dog virkelig forføres til at efterligne de Falske og gjør det aldrig saa daarlig, at de jo derved holder op at ligne dem selv, saa *vore* *Damer* skulde smukt blive *hjemme*, og lade os reise udenlands for at lære, baade hvilke ganske *anderledes* *Herrer* end *vi*, der er til i Verden, og hvilke *mageløse* *Damer* *vi* har *hjemme* hos os; thi begge Dele trænge vi høit til at lære, baade for at blive *vore* *Damer* værdige og for at gjøre dem lykkelige med os.

Dog, det vilde blive en lang og trættende Tale, om den Tanke skulde heelt udføres, da jeg naturligviis ogsaa maatte anvende Grund-Sætningen paa Forholdet mellem de "*fremmede* Sprog" og vort eget, især i *Damernes* Mund, mageløs deilige *Modersmaal*, og jeg vil derfor, jo før, jo heller, bryde overtvært med den Anmærkning, at hvad der iaften har gjort mig saa bange for, at *vore* *Damer* skulde efterligne de *Udenlandske*, er to forskrækkelige *Damer*, som jeg iaften skal tale om, saa mine stærke Udtryk maae dermed undskyldes, og ei udlægges saa ilde, som om jeg dermed vilde forgylde *alle* *vore* egne og sværte *alle* fremmede *Damer*, da jeg dog vel maa vide, at der er braadne Kar i alle Lande, og at paa sin *Reise* sees Fuglen *Phoenix* under alle Himmelegne.

Jeg veed ikke, om *Damerne* kiender Noget til *Brynhild* og *Gudrun*, som er Navnene paa de to slemme udenlandske *Damer*, jeg tænker paa, men det behøves ikke heller, da jeg, som sagt, ønsker, at de *Danske* *Damer* aldrig enten legemlig eller aandelig reiste udenlands, men nøiedes i den Henseende med hvad *Herrerne* vilde fortælle dem, at sige, de 339*Herrer*, som *virkelig* har reist udenlands og havt deres Øine med sig; thi de *Andre* fortæller tit i al Uskyldighed de galeste og kiedsommeligste Ting om fremmede Lande, som en *Skielm* har bundet dem paa *Ærmet* og bildt dem ind, var store Aabenbaringer.

Brynhild og *Gudrun* (som *Tydskerne* kalder *Grimhild*) det er da Ulykkes-Fuglene i den berømte *verdenshistoriske* Roman, hvis Helt, *Sigurd Fofners-Bane* (som *Tydskerne* kalde *Siegfried*) virkelig engang var berømt fra *Nordkap* til *Maglegaard*, og tør vel blive det engang endnu, naar man seer, det er den *Gothiske Guld-Alder*, der i hans *Levnets-Løb* har faaet sin æventyrlige Historie.

Nu at fortælle *Damerne* Alt, hvad jeg har læst om *Sigurd Fofners-Bane* og hans to forskrækkelige Dronninger: den stolte og steenhaarde *Brynhild* og den søde og bløde, men falske og grusomme *Gudrun*, det vil De selv see, er umuligt, naar jeg siger Dem, at, foruden en heel Bog, jeg selv har skrevet om dem, har man paa *Island* fundet en heel Række ældgamle *Sange* og to hele *Sagaer* om de *tre* *Kæmpe-Slægter*: *Volsunger*, *Niflunger* og *Budlunger*, som her stode sammen og gaae tilgrunde; desuden har ogsaa *Tydskerne* et umaadelig langt *Helte-Digt* fra *Middel-Alderen* om det Samme, som i *dette* Aarhundrede er blevet meget berømt under Navn af "*Niebelungen-Lied*", og endelig opdagede en *Botaniker*, som ledte om *Tang* paa *Færøerne*, der en heel Klynge *Kæmpe-Viser* om *Sigurd* og *Brynhild* og *Gudrun*, som man vel et *tusind* Aar havde *dandset* efter, derovre, og gjør saa endnu, og som, iblandt Andet, beviser hvad de *Lærde* havde forsvoret: at *Kæmpe-Viser* kan blive ligesaa *gamle* i *Folke-Munde*, som nogen *Kæmpe-Eg* i *Tydsklants* Skove!

340Det er altsaa kun en lille *Mundsmag* af den store *Gothiske Kvide* eller Klage-Sang, jeg her kan give,

og, trods alle *Tydskerne*s Indvendinger, maa jeg naturligviis, paa *Nordisk*, begynde med *Danmark*, hvor Helten, *Sigurd Volsung*, efter de ældgamle Sange og Sagn, blev opfødt hos Kong *Hjalprek* eller *Hjelperig*, hvis Navn vel ikke findes paa vor Konge-Liste, men som dog virkelig, under mange Navne: *Christian* og *Frederik* saavel som *Frode* og *Fridlev*, har siddet paa den *Danske Throne*, og vil altid findes *der*, naar vi har Konger efter *Dannekvindens* Hierte, og maa det nødvendig, naar der skal være Liv i Danmarks *Løver*; thi de fører, som vi Alle veed, "*Hjerterne*" i deres Skjold og ryster kun deres Guld-Manker, naar Lysten driver Værket.

Sigurds Moder, *Hjördise* eller *Valkyrien*, var nemlig, efter sin Gemal *Sigmund Volsungs* Fald i *Tydskland*, ført fangen til *Danmark* af *Alf Kongesøn*, men vandt snart hans Hjerte og dermed en god Værge for sin lille Søn, der slægtede sine Kæmpe-Fædre paa og fik tidlig Lyst til at reise udenlands paa det *Gothiske* Handværk, baade for at hevne sin Fader og for at øve sine Kræfter og prøve sin Lykke. Til denne Reise fik han af den *Danske Konges* Stald Fuldblods-Hesten *Grane*, som i lige Linie nedstammede fra "*Sleipner*", havde *Mandevind*, og skyede hverken Ild eller Vand, saa han var god til et anderledes stort *Væddeløb*, end man nu seer enten paa *Nørre-Fælled* eller selv ved *Epsom*; men til Kæmpe-Handværket hørde fremfor Alt et mageløst Sværd, og det var tilvisse *Gothes*-Sværdet *Gram*, som *Odin* selv havde foræret *Sigmund Volsung*, men det sprang itu, da *Sigmunds* Lykke brast, og det var ikke alle Grov-Smede, der kunde raade Bod paa saadanne Brøst. Der fandtes imidlertid dog en Smed i Kong *Hjalpreks* Gaard, som kunde det, og 341da han spiller en Hoved-Rolle i den store *Gothiske* Tragedie, maae vi lære at kiende ham lidt nøiere. Hans Navn var *Regin*, og, som alle det gamle Nordens Kunstnere, var han en *Dværg* at see til, men der stak dog en Jette i ham, og det En af de Argeste, som man kan høre baade paa den Oplysning, han gav om *Jetternes* Guld-Alder, og paa *Smede-Lønnen*, han betingede sig for at lave det *Gothiske* Kæmpesværd. Med *Jette-Glæde* fortalte han nemlig *Sigurd* et Æventyr om, hvordan hans Fader, *Reidmer* Jette, spillede Gæk med Guderne, og pinde et heelt Læs Guld af dem, og skiøndt *Jette-Æventyr* om Guderne naturligviis kun er at regne for Bespottelser, maa jeg dog her, for Sammenhængens Skyld, snakke Jetten efter Munden og fortælle, at engang, da *Børs* Sønner: *Odin*, *Hæner*, og *Loke* vandrede sammen, slog *Loke* en *Odder* ihjel, der sad paa en Aabrink og tyggede i Søvn paa en Lax, og med Bælgen kom de om Aftenen til *Reidmer* Jette og bad om Nattely, men da Jetten saae *Odder-Bælgen*, paastod han, det var Skindet af hans kiære Søn, som pleiede at fiske i den Forklædning, og han truede *Aserne* med, at de skulde aldrig slippe levende bort, med mindre de baade fyldte og dækkede *Odder-Bælgen* med det røde Guld. *Loke* vidste nu ikke bedre Raad end at laane et Fisker-Net af *Ran*, den gamle Havmands Kone, og fange *Dværgen Andvar*, som var hovedrig og levede som en *Gedde* i *Andvars*-Fos, og da *Gedden* kom i Garnet, kiøbde han ganske rigtig sit Liv for sine Skatte, men der var dog een Guld-Ring, han ingenlunde vilde miste, og da *Loke* tog den fra ham med *Vold*, lyste *Dværgen* Forbandelse over den, som han smuttede ind i Bjerget, og spaaede, at den skulde blive til Bane for alle sine og Skattens Eiermænd. Dette, sagde *Regin*, begyndte nu ogsaa snart at gaae i Opfyldelse, for min Broder 342*Fofner*, det Skarn, slog vor Fader ihjel og vilde ikke unde mig et Gran af Guldet, men ligger som en Drage og ruger over det paa *Glitter-Heden*, og skal jeg lave *Gram*, maa du love mig at slaae ham ihjel og give mig hans *Hjerte* til *Mande*-Bod. Det Løfte gjorde *Sigurd* heller end gierne, og saasart han havde hevnet sin Fader paa *Sachserne*, drog han med *Regin* til *Glitter-Heden*, gav *Fofner-Dragen* hans Livsbrød, og stegde hans *Hjerte* til Bod for hans paa *Troldeviis* hjertelskende Broder, men han kom derved til at brænde sin *Finger*, stak den uforvarende i *Munden*, og fik derved saamegen Forstand paa *Fugle-Sproget*, at han hørde, ikke blot een lille Fugl, men syv smaa Fugle synge om, at *Regin* vilde forraade ham, men at naar han blot fik et stakket Halsbeen, vilde *alt Guldet* tilfalde *Seier-Herren*, og denne *Fugle-Sang*, som har forført saamange Kæmper, forførde da ogsaa *Sigurd Volsung* til selv at blive Forræder og myrde *Regin* i Søvn.

Siden sang *Fuglene* lidt forvirret, snart om *Brynhild* og snart om *Gudrun*, saa, skiøndt Helten nu havde fortæret hele *Fofner-Hjertet*, forstod han dog ingenlunde *Fugle-Sproget* til Fuldkommenhed, men læssede Guldet paa *Grane*, og reed saa paa Lykke og Fromme ud i den vide Verden.

Hvor *Sigurd* nu først kom hen, derom er vel ikke Alle enige, men efter *Edda-Sangene*, som unægtelig er den bedste *historiske* Hjemmel for Nordens *poetiske* Begivenheder, var det til *Brynhild*, en Syster ad den verdenshistorisk berygtede Hunne-Konge *Atle* eller *Attila*, men dog ligefuldt en *Valkyrie*, som paa egen *Haand* havde skiftet Seier mellem en ung og en gammel Herre og ladt den unge Herre vinde, skiøndt *Odin* havde lovet den Gamle Seiren, og derfor var *Brynhild* ei blot sat af fra Bestillingen, men 343dømt til at giftes. Hun laae nu i en dyb Dvale eller magnetisk Søvn paa et Fjeld, der fører forskjellige Navne, men kaldes i vore Kæmpe-Viser immer *Glar-Bjerget*, ventelig fordi, som der staaer i vor gamle Rimkrønike "*Lykken*, hun maa vel lignes ved *Glar*, naar det skinner allerklardest, da brister det allersnarest." Rundtomkring *Brynhilds* Fruerbur flagrede imidlertid bestandig et Blus af klare Luer, da hun, efter *Nornernes* Dom, skulde faae sit Ønske opfyldt, ei at ægte nogen Beiler, uden han bogstavelig turde gaae i Ilden for hende og kunde gaae uskadt giennem *Skiærs*-Ilden, og det Sidste kunde Ingen uden *Sigurd* paa *Granes* Rygg, men han havde da ogsaa Magt til at vække *Valkyrien* af sin lange Vinter-Dvale, og han forelskede sig strax i hendes Deilighed, Kløgt og Dronning-Væsen, men maatte, før hun aabnede ham sin Favns, med de stærkeste Eder forlove at favne nogen anden Kvinde paa Jorden.

Hvorlænge nu *Sigurd* dvælede paa det fortryllede Bjergh-Slot, hvor *Valkyrien* lærde ham alle Slags *Runer* ligesaa fuldstændig, som *Odin* selv havde lært dem af det balsamerede *Mimers*-Hoved, det veed man ikke, men kun at han en gang fælde sig uimodstaaelig draget ligesom ned til en Løvhytte i Dalen, hvor en sommerklædt Gudinde giennemsvævede de grønne Lunde og hvilede sig i de blommede Enge, og det voldte

en gammel Hex, som hedde *Grimhild*, var gift med Burgunder-Kongen *Giske*, og havde en Datter ved Navn *Gudrun*, *Pandora* omtrent saa lig, som den Romerske *Flora* var den Græske *Aspasia*, blændende deilig og sværmende for Erobringen af Verdens *ypperste* Helt, især fordi han var en *Andens*. Helten kom, *Gudrun* rakke ham Velkomst-Bægeret, hvori *Mjøden* var blandet med den fineste Hexe-Konst til *Glemsel* af alle *Minder*, og skiøndt *Brynhild* ogsaa 344 havde lært *Sigurd* ramme Runer mod alskens Tryllerier, saa drev dog *Lysten Værket*, saa han drak af *Hjertens Grund* og glemde paa *Timen* baade *Brynhild*, sig selv og hele *Verden*, over *Gudrun*.

Hexen *Grimhild* er imidlertid ingenlunde fyldestgjort med denne lette Seier, men knytter *Knuden* endnu langt strammere til en blodig *Løsning*, ved at stifte *Fostbroder-Lag* mellem *Sigurd* og sine to ældste *Sønner*: *Gunner* og *Hogne*, og ved at gjøre *Gunner* rasende forelsket i *Brynhild*; thi da han ikke kan ride igennem *Flagre-Luen* om hendes *Borg*, bytter *Sigurd* *Hamm* eller *Skikkelse* med ham, og beiler for ham til *Valkyrien*, som vel skimter *Sigurds* mageløse *Helte-Sjæl* gennem den saakaldte *Gunners Øie*, men nødes dog til at sige ham *Ja*, der har ridt gennem *Ilden*.

Nu løser Hexen skadefro *Knude* for *Knude*, som hun har bundet, og først vaagner *Sigurds Minder*, hvorved der strax gaaer et frygteligt *Lys* op for ham over den grændseløse *Ulykke*, der hænger over *Hovedet*, som en bristende *Sky*, men han seer ogsaa, at gjort *Gierning* staaer ikke til *Ændring*, han tvinger sig som en *Kæmpe* og tier. Snart gaaer der imidlertid ogsaa *Lys* op for *Valkyrien*, efter *Tydskerne*s *Sigende*, ved en *Rangstrid* mellem *Brynhild* og *Gudrun*, og nu er *Blod-Badet* uundgaaeligt og *Blod-Strømmen* grændseløs.

Først opægger og truer nu *Brynhild* *Gunner* saalænge, til han ved et stort *Nidings-Værk* rydder *Sigurd* afveien, og den gamle *Trætte* mellem *Nordboer* og *Tydskere* om *Døds-Maaden*: enten Helten bliver myrdet i *Søvne*, i *Gudruns* *Arme*, af hendes yngste *Broder* *Guttorm*, som ei har blandet *Blod* med *Sigurd*, eller han snigmyrdes paa *Jagten* af sine *Fostbrødre*, er neppe værd at nævne, undtagen forsaavidt den minder os om *Tydskerne*s verdenshistoriske *Jagt-Lyst* 345 og *Nordboens* ægte *historiske* *Natur*, som selv gennemskinner *Æventyret*; thi *Gothernes* *Undergang* i *Romer-Riget* ligner unægtelig en *brad Død* i den tryggeste *Søvn* og de blødeste *Arme*.

Frygtelig, men stolt og storladet er nu efter de *Nordiske Sagn*, *Brynhilds* *Afsked*, da hun, saasnart *Sigurd* er borte, skogerleer ad *Livets Lyst* og *Dødens Kval*, smider alt sit *Guld* og sine *Klenodier* til *Trællene* at rives om, mærker sig selv med *Spyds-Odden*, melder *Niflungerne*, at hverken vil hun leve en *Dag* længer med dem, ikke heller skal de have *Glæde*, men *Kval*, af *Guldet*, de vandt ved *Meen-Eed* og *Nidings-Værk*, og derpaa lægger hun sig paa *Baalet* ved *Siden* ad *Sigurd*, for at følge ham, ligegodt om til *Hel* eller *Valhall*.

Alt for dybt og inderlig rørende er derimod i En af de *Eddiske Sange*, *Gudruns* *Sorg* og *Kvide* skildret, som om det var *Dannekvinden* selv, der græd *Guld* for sin *Hjertenskiær*, saa enten har *Skjalden* forvexlet sit *Hjertes Dronning* med den fremmede *Furie*, eller ogsaa maa den *Burgundiske* *Medea* dog have været en *Datter* af *Dannekvinden*, som blev gruelig fordærvet i fremmede *Lande*, men beholdt dog et *Gran* af det ægte *Guld*, der fordunkler al *Verdens Glimmer*.

Vi høre nemlig, at *Gudrun* sad som en *Støtte* ved *Sigurds* *Lig*, hun vred ikke *Hænderne* og slog sig ei for *Brystet*, hun hverken sukkede eller græd, som andre *Kvinder*, men var dog den dybe *Hjerte-Sorgs* udtrykte *Billede*, saa *Fyrstinder* og *Dronninger* kappedes om at trøste hende med *Fortælling* om *Alt*, hvad de havde tabt og lidt og dog forvundet. De talde imidlertid kun for *døve Øren*, og der kom ikke *Glimt* af *Liv* i *Sorgens* *Marmor-Billede*, før *Gudruns* lille *Syster*, *Guldrand*, tog *Dækket* af *Sigurds* *Ansigt* og sagde: see 346 dog, *Syster*, den *Mund*, du kyste! da først blev *Stenen* som *Vox*, der hensmelter, da omfavnede hun den *Døde* og hulkede saa høit, at alle *Fugle*, selv *Giæssene* i *Vænget*, skreg af *Forfærdelse*.

Hermed passer det ogsaa godt, hvad vi høre, at *Gudrun* flygtede bort fra *Slægt* og *Venner*, skjulde sig i *Danmark*, hos *Thora Hakonsdatter*, og dulmede der i syv *Aar* sin *Smerte* ved at væve *Sigurds* *Billed* og *Bedrifter*, og opfostre hans lille *Datter*, den deilige *Svanild*, men da hun heller ikke der kan være i *Ro* for *Hexe-Moderen* og *Trolde-Brødrene*, som, saasnart de faae hende opsporet, kommer og nøder hende til at ægte *Brynhilds* *Broder*, *Hunne-Kongen* *Atle*, da er det, som hun begrov det sidste *Gran* af *Kiærligheden*, og drog kun atter udenlands for frygtelig at vise, hvad brændende *Had* kan udrette.

Vel sige de *Nordiske* *Skjalde*, at det var *Kong* *Atle*, der lokkede *Gudruns* *Brødre*, *Gunner* og *Hogne*, til sig, for at afnøde dem *Sigurds* *Skatte*, og at hun kastede en *Harpe* til *Gunner* i *Ormegaarden*, hvormed han bandt alle *Slangerne*, undtagen *Atles* *Moder*, den *Hex*, som i *Slangehammen* gennemboede hans *Hjerte*, men, efter det *Følgende*, hvorom *Alle* er enige, klinger det *Tydske* *Sagn* langt rimeligere, saa det var *Gudrun* selv, som, for at hevne sig paa *Sigurds* *Morder* og sine *Bødler*, selv lokkede dem i *Snaren*, slagtede derpaa sine egne *Børn* med *Atle*, gav ham dem at spise, stak *Ild* paa *Konge-Hallen* og styrtede sig saa selv i *Vandet*.

Endelig kommer *Norne-Dommen*, som ei tillader *Furien* at døe, før hendes forstenede *Hjerte* er sønderknust; thi hun bliver, mod sin *Villie*, reddet fra *Døden*, og nødes anden *Gang* til at gifte sig med den *Gothiske* *Kong* *Jonakur*, hvem hun føder tre *Sønner*: *Erp*, *Sør* og *Hamder*. Imid³⁴⁷lertid er *Gudruns* og *Sigurds*

Datter *Svanild* blevet voksen, skinner som en Soel over alle Lande og fæstes til den berømteste af alle *Gothe-Konger*, *Jormunrek* eller *Ermanrik*, der, ligesom nu den *Russiske* Keiser, herskede lige fra *Øster-Søen* til det "Sorte Hav", men *Svanild* *mistænkes* af ham for Utroskab, og trædes saa ihjel under Heste-Hov, uagtet hendes Deilighed fortryller selv Hestene "de Hvide og de Sorte", saa de nænner ei at træde paa hende, førend *Tyrannen* lader kaste et Dække over det straalende Ansigt. *Gudrun* opægger *Svanilds* Halvbrødre til at hevne hendes Død paa *Ermanrik*, men den Ene falder underveis for sine egne Brødres Haand, og de to Andre, som blive *Ermanriks* Banemænd, og som intet Jern bider paa, stenes da ihjel efter *Odins* Raad! Saaledes forgaaer baade *Volsunger*, *Niflunger* og *Budlunger* i Kamp om *Helte-Glandsen* og *Fofner-Guldet*, medens det alt for dyrt købte Guld, efter Sagnet, enten sank tilbunds i *Rhin-Strømmen* eller hviler med Kong *Atle* i et underjordisk Skat-Kammer.

See, dette er Udtoget, der maaskee ikke blev slet saa kort, som jeg lovede, men dog saa kort som muligt, naar jeg dog ogsaa skulde tage *Tydskerne* lidt med; thi de falder, som vi veed, ikke saa lidt i det *Brede*; men for nu at kunne fatte mig des kortere om dette store Oldsagns Oprindelse og Betydning, vil jeg i Talen derom slet ikke tage *Tydskerne* med; thi skiøndt de lærde Tydskere først i dette Aarhundrede er blevet opmærksomme paa deres eget "Niflungs-Rim", og derved paa vore "Volsung-Kvad og Sagaer", saa kan *Damerne* dog nok vide, at hvor man, som i *Germanien*, skriver Bøger i *Tusindtal* til hver Messe, og har to Bog-Messer hvert Aar, der maa ogsaa i en Menneske-Alder være skrevet langt flere Bøger om *Sigurd Fofners-Bane*, hans *Tydskhed* 348og *Nordiskhed*, hans *Gemalinder* og deres *Rangstrid*, *Dyder* og *Lyder*, og da især om det langtrukne *Tydske* Rim fra Middelalderen, der naturligviis skulde løftes til Skyerne og svæve mellem *Iliaden* og *Æneiden*, skiøndt det duer ikke meer til at flyve end den "flakte Ørn"; De kan nok vide, siger jeg, at *Tydskerne* med deres Jernflid har skrevet flere Bøger om alt Dette, end jeg har nogentid seet, eller veed engang Navn paa. Kun maa jeg bemærke, at *Tydskerne* ogsaa ved denne Leilighed har viist en Fasthed i deres frie Grundsætninger, som *Philosopherne* siger, gjør dem evig Ære, men som *Historien* viser, gjør dem i det mindste *timelig* Skam; thi, uagtet det *Nordiske* Sagn er nemt at kiende fra det *Tydske*, og uagtet den *Nordiske Mythologi*, som vort Sagn er uopløselig knyttet til, just derved har fundet Naade hos *Tydskerne*, som før, trods al Erfaring, paastod, den var kun et Paafund og Opspind af de *dumme* og *dovne* Munke i Middelalderen, saa paastaaer de dog endnu lige fuldt og fast, at "aandelig og videnskabelig talt", er baade *Nordens Myther*, *Bjovulfs-Drapen*, *Volsung-Kvadene*, og alt det *Nordiske*, der duer noget, oprindeligt *Tydske* og *Germanisk*, saa, naar vi ikke vil indrømme det, da skal vi have det Altsammen forspildt og forbrudt til det Keiserlige Skatkammer, og straffes til, fordi vi har giemt saa godt og saa længe paa *Tyve-Koster* fra det "Hellige Romerske Rige".

See, det lyder jo ganske forskrækkeligt, især naar det siges paa *Høitydske*, med en Fragt-Vogns Rumlen, der, efter *Tydskerne*s Mening, er livagtig Thors-Kerrens Døn, og jeg veed ikke engang, om det "Skandinaviske Selskab" endnu føler sig mandstærk nok til at turde nægte, at *Skandinavisk* er en Green af *Germanisk*, og naturligviis en saa beskeden Green, 349som *Plattydske* af *Høitydske*; men jeg er nu engang i alle saadanne Ting en Vovehals, og ligesaa stiv i min *Historie*, som nogen *Tydske* i sin *Philosophi*, saa, indtil *Tydskerne* komme frem med deres *Myther* og *Oldsagn*, og jeg seer, de, *historisk* og *poetisk*, kan være Kilden til Vores, saalænge paastaaer jeg ikke blot, at de skal lade os nyde vort Eget i Fred, men paastaaer ogsaa, at enten har de, som *Tacitus* siger, i gamle Dage aldrig havt nogen ordenlig Forestilling om *Guder* og *Halvguder*, eller de maae have laant den af os, og smidt den bort, da de syndes, de ikke behøvede den længer.

Poetisk talt kan *Tydskerne* da slet ikke tilegne sig meer af *Sigurd*, og hele det store *Sørgespil*, end der findes i deres *Niflung-Kvad* og *Helte-Bog*, eller hvad de *Islandske* Sagamænd selv siger, de laande af *Tydskerne*, og jeg maa hævde *Norden* sin Broderpart, fordi allerede det ene lille Træk, jeg anførte af "Gudruns Kvade", noksom viser, at *Volsung-Kvadene* har været et *Gothisk Kunstværk*, der vel i Eenhed, Glathed og Klarhed ingenlunde kunde maale sig med den *Græske Tragedie*, men overgik den dog vidt i Høihed, Dybde og Kæmpe-Styrke.

Spørge vi nu, om dette *Valkyrie-Sagn* fra Krigens Guld-Alder er et Speil for en kiendelig verdenshistorisk Begivenhed, da har jeg alt i Talens Løb svaret ja, aabenbar af den *Gothiske* Bedrift under Folke-Vandringen, hvad allerede derved giver sig tilkiende, at baade *Gothe-Keiseren Ermanrik* og *Hunne-Kongen Atle* findes indflettede deri, og det er høist mærkværdigt, at allerede den *Gothiske* Historie-Skriver *Jornandes*, fra det Sjette Aarhundrede, beretter *Svanilds* Henrettelse og *Ermanriks* Drab af hendes Brødre: *Sør* og *Hamder*, ligesom i *Volsung-Kvadet*.

350Vil vi imidlertid see hele det *Gothiske* Storværk speile sig i Sagnet, da maae vi naturligviis hverken bryde os om Navne eller Tids-Regning, men betragte *Sigurd* som *Gothe-Helten*, i hvis æventyrlige Levnets-Løb Folke-Bedriften fra Først til Sidst er afbildet, saa *Reidmer* Jette bliver det gamle *Rom*, hans to Sønner *Regin* og *Fofner*, det *Østlige* og *Vestlige* Keiserdom, *Brynhild Hunnerne*, og *Gudrun Franker* og *Burgunder*; thi først da see vi, at den *Gothiske* Kæmpe-Trop, der sprængte det *Vestlige Romer-Rige* og bemægtigede sig dets Skatte, virkelig, fra sin Udfart til sin *Romanske* Undergang, havde en Skæbne, der ligner *Sigurd Fofners* Banes Levnets-Løb saa meget, som en Folke-Bedrift giennem fem Aarhundreder kan ligne en Enkeltmands stakkede Løbe-Bane.

Betragter vi nu saaledes *Volsung-Kvadene*, med de tilhørende Sagn, som levnedes Brud-Stykker af det *Gothiske Helte-Digt*, hvori Folkets egne Skjalde afbildede Dets Kæmpe-Liv, og Guld-Alderen, som skabdes med Staal og tabdes med det Samme, da kan vi forstaae, hvi denne Sagn-Kreds er den Eneste, som vi har tilfælles med *Tydskerne* og selv med de *Romanske Folk*; thi *Gotherne* var aabenbar den stærkeste Blanding af *Nordboer* og *Tydskere*, og deres Bedrifter i *Syden* og *Vesten* saa store og følgerige, at deres Ihukommelse kunde seent eller aldrig forsvinde.

Paa *Gotherne* maae vi ogsaa immer tænke, naar vi i Nordiske Sagn enten støde paa *Guld-Smeden* hos Saxo, der beiler til *Konge-Datteren*, eller paa *Vølund*, hvis Navn betyder *Konstneren*, og hvis Ry, som *Vinge-Smed*, svarer dertil; thi *Gotherne*, som, efter deres Udvandring, først paa *Krim* og siden langs med *Donau*, stod i bestandig Vexel-Virkning med *Byzantinerne*, maatte med de store, 351selvraadige Kræfter, baade i *Aanden* og *Haanden*, tidlig forgribe sig paa *Konsten*, og vække Beundring hos Folkene her hjemme, der naturligviis slet ikke forstod at skielne mellem ægte og uægte Konst-Værker. Som man kunde vente det af et erobrende Krigs-Folk, see vi saaledes af *Volsung-Kvadene*, at "*Valkyrien*" har været Sjælen i *Gothernes* Konst-Poesi, og at Utroskab mod hende, som Henfald til Blødagtighed, var Varslet for Undergang, og naar vi i *Brynhild* og *Gudrun* see Livs-Billeder af den *uforsønlige Krig* og den *falske Fred*, da er de, som Prøve-Stykker af den Nordiske Konst i sin Barndom, ingenlunde at foragte.

Saaledes at opløse et smukt poetisk Sagn, for at see, hvad der ligger i det, synes *Damerne* uidentvivi ligner ikke saa lidt, hvad de uartige Dreng-Børn har for Skik, naar de har seet sig mæt paa deres *Legetøi*; thi da er det jo deres gamle Vane at pille eller slaae det istykker, for at see, hvad der er *inden i det*; men jeg har jo ogsaa strax bekiendt det for *Damerne*, at skiøndt jeg ikke for nogen Priis vilde miste hvad jeg har tilfælles med *Dem*, saa hører jeg dog ogsaa til de *smaabitte* Herrer, og er ingenlunde fri for deres Unoder, saa hvad jeg kan opdage hos det Smukke, uden at tage, hvad jeg kalder, alt for haardt paa det og gjøre det ubodelig Skade, det sparer jeg ikke. At jeg nu ogsaa let tager for haardt imod min Villie, det kan gierne være, men dog har Erfaring lært mig, at man kan blive lidt klog paa det *Skiønne* baade i *Naturen* og *Historien*, uden at gjøre det Skade eller tabe Fornøielsen deraf, og at da giver "*Syn for Sagn*" vor *poetiske* Følelse en Fasthed og Sik kerhed, der trodser alle Philisteriets og Jettepakkets Angreb. Jeg smigrer mig ogsaa virkelig med, at *Damerne* ved enkelte smukke Træk har gjort samme Erfaring paa den *Græske Side*, og paa den *Nor352diske Side* behøver man ikke at være saa nænsom; thi det er *Mands-Siden*, som maa kunne taale at røres ved og har ikke megen Skiønhed at tabe, men har megen *Grimhed*, som der hører baade Kraft og Forstand til at dække, og saaledes er aabenbar baade *Brynhild* og *Gudrun* Damer, som *Nordens* Skjalde vilde havt Skam af at synge om, naar de ikke havde en *historisk* Betydning, som gjør, at selv *Damerne* ei kunde ønske dem anderledes i *Sagnet* og *Kvadet*, skiøndt De meget vil frabede sig saadanne Veninder i Livet.

Slutte vil jeg med den vel overflødige, men dog naturlige Bemærkning, at skiøndt *Volsung-Kvadet* ingenlunde er *Dansk Arbeide*, har *Danmark* dog ogsaa i det, baade som *Legeplads* for *Helten* i hans gyldne Barndom og som *Tilflugtssted* for den ulykkelige *Skiønhed*, saa mildt og moderligt et Udseende, at det er klart, selv de *Gothiske* Skjalde har betragtet Danmark som "deiligst Vang og Vænge, lukt med Bølgen blaa", og følt Forskiellen mellem *det* Guld, der tages med Staal-Handsker, glimrer vel stærkest, men rødmer blodig, og *det* Guld, der, som Himlens og Lykkens Gave, af sig selv flyder op som Rav, eller males dog paa Kværne med underfulde Kræfter, eies længe i *Fred* og har, skiøndt ogsaa det forsvinder, et Efterskin som Aftenrødens!